

to be a significant predictor of the number of children in the household, but not of the number of children in the extended household.

It is interesting to note that the number of children in the household is not a significant predictor of the number of children in the extended household. This may be due to the fact that the number of children in the household is a relatively small number, and the number of children in the extended household is a much larger number. It may also be due to the fact that the number of children in the household is a relatively stable variable, while the number of children in the extended household is a more dynamic variable.

The results of this study suggest that the number of children in the household is a significant predictor of the number of children in the extended household. This finding has important implications for the study of family structure and the well-being of children.

Future research should investigate the mechanisms through which the number of children in the household influences the number of children in the extended household. This research should also investigate the implications of these findings for the well-being of children.

The authors would like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

The authors would also like to thank the following people for their assistance in the preparation of this paper: [names of people]

HANS CHRISTIAN ANDERSEN
Kibritçi Kız

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

1805'te, günümüzde Danimarka'ya bağlı olan Odense kentinde doğdu. Oyuncu olmak için Kopenhag'a gitti.

Burada daha sonra yazarlık üzerine yoğunlaştı.

Çeşitli ülkeleri dolaşip gezi yazıları yazdı, şiirler kaleme aldı, fakat esas ünü yazdığı masallarla kazandı.

1875'te Kopenhag'da hayatını kaybetti.

İletişim Yayınları 2720 • İletişim Çocuk Klasikleri 6

ISBN-13: 978-975-05-2593-3

© 2019 İletişim Yayıncılık A. Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2019, İstanbul

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

TASARIM Suat Aysu

KAPAK ve İLLÜSTRASYON Seda Mit

İÇ İLLÜSTRASYONLAR William Heath Robinson - Alfred Walter Bayes

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Kibritçi Kız

Seçme Masallar

ÇEVİREN
ÇİÇEK ERİŞ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
KİBRİTÇİ KIZ	13
PRENSES VE BEZELYE TANESİ	19
PARMAK KIZ	23
KRAL'IN YENİ ELBİSELERİ	41
KÜÇÜK DENİZKIZI	51
CESUR KURŞUN ASKER	83
BÜLBÜL	91
ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU	107
ÇOBAN KIZ VE BACA TEMİZLEYİCİSİ	123
MUTLU AİLE	131

BAKKALDAKİ CİN	137
DANS ET, BEBEĞİM, DANS ET	143
KARLAR KRALIÇESİ	147
KARAKTERLER	195
SÖZLÜK	201

Ö N S Ö Z

Danimarka'nın Odense kasabasında, yoksul bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelen Hans Christian Andersen, masallarıyla dünyaca tanınan bir yazardır, fakat bu şöhrete öyle kolay yoldan kavuşmadığı bir gerçek.

Kahramanının yolculuğunu, hatta kaleme aldığı masallar gibi masalları andıran bir hayat yaşamış olan Andersen, batıl inançlı, okuma yazma bilmeyen, kendi halinde bir ane ile kunduracı, edebiyat düşününü ve açık fikirli bir babanın oğludur. Çeşit çeşit bitki, hayvan ve böceği Andersen'e tanıtan, ona masallar okuyup dünyanın büyüülü taraflarını gösteren de babası olmuştur. Annesinin büyüye inancı; babasının hayal gücü; masallardan fırlamış gibi bir kasaba olan Odense'nin şatosu, eski evleri, asilzadeleri ve köylüleri, Hans Christian Andersen'in masallarına ince ince işleyeceği temalar olacaktır. Fakat hepsinden öte, babasının Andersen için yaptığı minyatür oyuncak tiyatro ona dünya-

yı küçük ölçekte görme ve yeniden yaratma becerisi kazan-
dırmış olmalı.

İçinde yaşadığı toplumda fakir bir ailenin çocuğu için se-
çenekler sınırlıydı, fakat sanatçılar ile düşünce insanların
büyüsüne kapılan Andersen oyuncu olabilmek için on dört
yaşında başkent Kopenhag'a gitmiş, gerek dans gösterileri
sergileyip gerek şarkılar söyleyerek, ona bir fırsat tanıyabi-
lecek insanların, hatta kraliyet ailesinin gözüne girmeye ça-
lışmıştır. Sonunda Kraliyet Tiyatrosu'na girmeyi başarmıştır
ve tiyatronun yöneticisi Andersen'in koruyuculuğunu üst-
lenmiş, para toplayarak onu okula göndermiştir. İleriki yıl-
larda Andersen okulda geçirdiği dönemin, hayatının en ka-
ranlık, en zorlu dönemi olduğunu söyleyecektir. Aç kaldı-
ğı, türlü eziyete katlandığı bu dönemi en nihayetinde geri-
de bırakan ve Kopenhag Üniversitesi'ne girmeye hak kaza-
nan Andersen yazarlığa yönelir. İlk önemli eserini de bu dö-
nemde kaleme alır ve otuz yaşına geldiğinde şiirler, oyun-
lar, bir roman ve seyahatname yazmış, adından söz edilen
bir yazar olmuştur.

1835'te basılan *Çocuklara Masallar* isimli kısacık kiti-
bında dört masal vardır. Aralarında "Prenses ve Bezelye Ta-
nesi" isimli masalı da bulunan kitapla ilgili Andersen bü-
yük bir beklenti içinde değildir. Hatta yazar arkadaşı Ors-
ted'in, bu masalların onu ölümsüz kılacağını söylemesine
rağmen kendisi onunla hemfikir olmadığını kaydetmiştir.
Ancak masallar gerçekten büyük bir hayran kitlesi kazanır.
1800'lü yıllarda, dili sınırları dışında neredeyse bilinmeyen
küçük bir kuzey ülkesinde doğan Andersen'in masalları o sı-
nırları aşacak, önce İngilizceye çevrilecek, ilerleyen zaman-
larda da dünya çapında tanınacaktır.

Kendisini dışlanmış ve talihsiz insanlarla özdeşleştiren
Andersen'in masallarında neredeyse otobiyografik denile-
bilecek öğelerden faydalandığı ortada. Kazandığı uluslara-

rası üne rağmen hayatı boyunca kendisini yabancı hissetmiş biri olarak, önümüze hep farklı kılıklarda çıkar; kimi zaman küçük detaylarda görürüz onu, kimi zaman tüm masal onunla ilgilidir aslında (“Çirkin Ördek Yavrusu”, Andersen’in hayatının masalı sayılır).

Üslup ve içerik açısından daha önce yazılmış hiçbir esere benzemeyen bu masallar, edebi geleneği yıkan bir anlayışla, gündelik dil kullanılarak kaleme alınmıştır. Bazıları iyiliğin kazanacağına dair iyimser bir inancı temel alırken (“Karlar Kraliçesi” geliyor akla), bazıları fazlasıyla kötümser, fazlasıyla karanlıktır ve mutlu son yoktur. Andersen’in, çocukların hemen anlayamayabileceği, yine de hayal güçlerine hitap eden duyguları ve temaları işlemekten çekinmemesi de hem çocukların hem yetişkinlerin ilgisini çekmiştir.

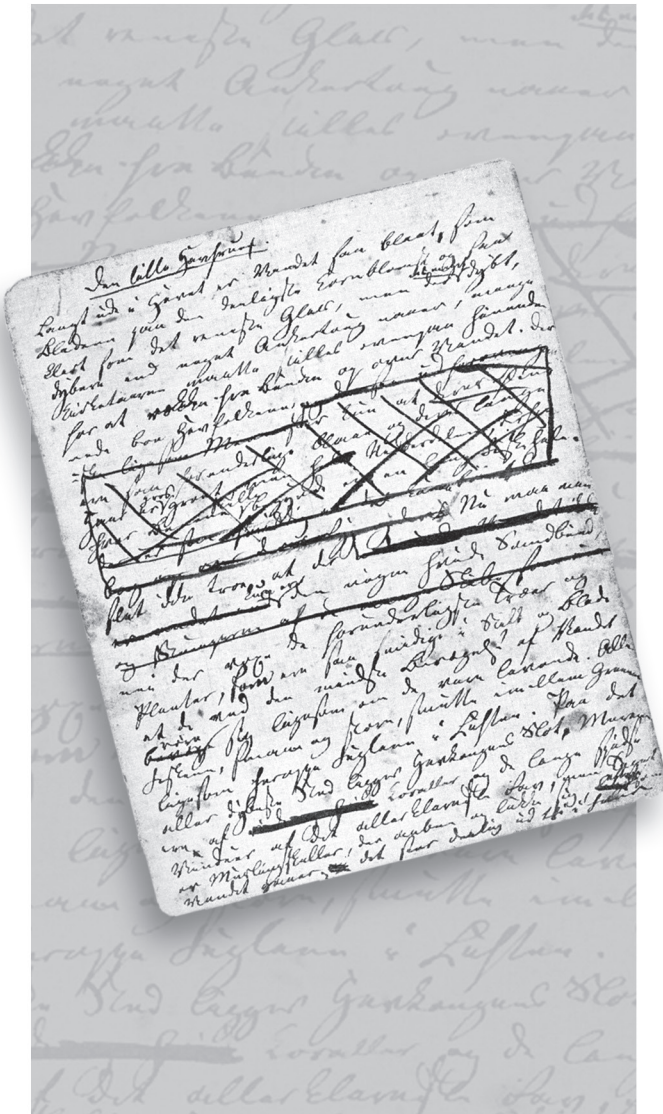
Öte yandan masalları geleneksel masallardan başka açılardan da farklıdır. Geleneksel masalarda iyilere iyi, kötülere kötü roller biçilir. Cadılar hep cadı, prensesler hep prenses, fakirler hep fakir, zenginler hep zengindir. Kimse kendisine atfedilenden farklı bir role bürünmez, kendisinden beklenenin dışına çıkmaz. Oysa Andersen’in masallarında insanların ne yapacağını kestiremeyiz. Üstelik sadece insanların değil, hayvanların ve hatta eşyaların bile kendince bir dünyası vardır.

Mekânlar aynı gibi görünür ilk bakışta; bir şato, bir kulübe, deniz, orman... Her masalda bulunan arka plan temaları. Ama Andersen’i asıl ilgilendiren, o şatodaki insanlar uyuduğunda, el ayak çekildiğinde kıpırdanmaya başlayan dünyadır. Kulübede bir cadı yaşıyordu yaşamasına, fakat ona dayanışmaya gelen ve bambaşka bir dünyanın kollarına atılmak üzere olan genç kızla birlikte kristal mavisli suların zümrüt yeşili çayirlara sürüklendiğimiz sırada doğruya ve yanlışa, haklıya ve haksıza dair her köşe başında karşımıza çıkan sorularla yüzleşiriz; daha önce masalarda görülmemiş, faz-

lasıyla gerçekçi tasvirlerle buram buram yaz kokan tarlalardan, kuzeyin iç ürperten kışına adım atarız.

1800'lü yıllar için fazlasıyla yenilikçi eserler ortaya koymuş Andersen'in, sınırlarının ötesinde bir üne kavuşmuş, kralların bile ilgisini çekmiş masalları, okuyanlara dünyaları vaat ediyor. Görülen, bilinen dünyayı olduğu kadar onun berisinde yatan, küçük ölçeğine rağmen içinde yaşadığımız dünya kadar kıymetli bir dünyayı: daha önce kendimizi yerine koymayı hiç düşünmediğimiz varlıkların dünyasını.

ÇİÇEK ERİŞ

"Küçük Denizkızı"nın el yazmasından bir sayfa.

KİBRİTÇİ KIZ

Hava buz gibiymiş; kar olanca hızıyla yağıyor, yavaş yavaş karanlık bastırıyormuş. Yılın son gecesiymiş. İşte o soğukta ve karanlıkta zavallı küçük bir kız başı açık, yalınayak dolanıyormuş sokakta. Evden çıkarken terlikleri varmış aslında, fakat eskiden annesinin giydiği terlikler ayağına büyük geliyormuş ve küçük kız karşıdan karşıya geçerken doludizgin gelen iki arabadan kaçayım derken ayağından çıkıvermişler. Kız terliklerini aramış ama biri ortada görünmüyormuş, ötekini de bir oğlan kapmış, ileride bir gün çocuğu olursa beşik olarak kullanacağını söyleyerek kaçıp gitmiş.

Bu yüzden küçük kız soğuktan kızarıp morarmış çıplak ayaklarla yürümeye devam etmiş. Üstüne ge-

çirdiği eski püskü önlüğün cebinde bir avuç kibrit varmış, bir avuç kibrit de elindeymiş. Gün boyunca bir kişi bile kibritlerinden satın almamış, kıza tek kuruş vermemiş.

Zavallı küçük kız sefil halde, ayaklarını sürüye sürüye yürürken soğuktan ve açlıktan tir tir titriyormuş.

Omzuna dalga dalga dökülen güzelim lepiska saçlarına karlar yağıyormuş ama kız güzelliğini düşünecek halde değilmiş. Her pencerede şıkır şıkır ışıklar yanıyor, nar gibi kızarmış kazların kokuları geliyormuş burnuna. İşte bunları düşünüyormuş kız sadece.

Biri ötekenden daha önde duran iki evin kesiştiği köşeye çömelip büzüşmüş. Minik ayaklarını altına çekmiş ama soğuk gitgide daha çok işliyormuş içine. Yine de eve gitmeyi göze alamıyormuş, çünkü hiç kibrit satamadığından para kazanamamış ve babasından dayak yiyeceği kesinmiş; üstelik ev de sokak kadar soğukmuş. Başlarının üstünde derme çatma bir çatı varmış, fakat en büyük delikleri çul çaputla tıkadıkları halde buz gibi rüzgâr ısıklar çalarak içeri doluyormuş.

Kızın küçük elleri soğuktan donmak üzereymiş. Ah, kibritlerden bir taneciğini cebinden çıkarsa, duvara sürtüp çaksa, parmaklarını ısıtsa... Nihayet birini almış eline. Frsst! Kibrit tutuşuvermiş! Avcunun içinde tuttuğu kibrit küçük bir mum gibi sım-sıcak, parlak aleviyle yanmış. Ufacık olağanüstü bir ışık saçıyormuş. Kıza pırıl pırıl pirinçten ayakları olan kocaman döküm bir sobanın önünde otu-

ruyormuş gibi gelmiş. Öyle harlı yanıyormuş ki küçük kız ısıtmak için ayaklarını da uzatmış. Öyle rahatmış ki! Ama o da ne... Alev sönmüş, soba puf diye yok olmuş ve geriye avcundaki yanmış kibrit çöpü kalmış sadece.

Duvara sürtüp bir kibrit daha çakmış. Alev parlayıvermiş ve ışığın vurduğu duvar tül gibi saydamlaşmış, içerideki oda görünür olmuş. Masaya serili kar beyaz örtünün üstünde şık porselen tabaklar duruyormuş, elma ve erik doldurulmuş kızarmış kazın dumanı tütüyor, mis gibi kokuyormuş. Hepsinden güzeli, kaz tabaktan atlamış; göğsüne saplı çatal ve bıçakla badi badi yürüyerek küçük kıza geliyormuş.

Derken kibrit sönmüş ve geriye ıslak, soğuk duvardan başka bir şey kalmamış.

Kız bir kibrit daha çakmış. Bu sefer gelmiş geçmiş en güzel Noel ağacının altında duruyormuş, zengin tüccarın camlı kapısından gördüğü ağaçtan bile büyük ve süslüymüş. Yeşil dallarda yüzlerce mum yanıyor, dükkân camekânlarında gördüklerine benzeyen çeşit çeşit süsler her bir yanından sarkıyormuş. Küçük kız ellerini onlara uzatmış, derken kibrit sönmüş.

Yine de Noel ağacının ışıkları yükseldikçe yükselmiş. Kız artık onları gökteki yıldızlar gibi görüyormuş, o sırada biri kayarak ardında ateşten uzun bir iz bırakmış.

“Birisi ölüyor şu anda,” demiş küçük kız fısıldarcasına; çünkü ninesi, onu seven ama artık hayatta

olmayan ninesi ne zaman bir yıldız kaysa bir ruhun göğe yükseldiğini söylemiş.

Duvara sürtüp bir kibrit daha yakmış, yine etraf aydınlanmış ve ışıktaki çok sevgili yaşlı ninesi belir-miş; nur içinde, hayattayken olduğu kadar sevecen ve güleç görünüyormuş.

“Canım ninecim,” demiş çocuk yalvarırcasına, “yanına al beni. Kibrit söner sönmez yok olacağını biliyorum. Sen de o sıcak soba gibi, muhteşem yıl-başı sofrası gibi, güzelim Noel ağacı gibi yok olup gideceksin.” Ninesi yok olmasın diye bir avuç dolu-su kibriti ardı ardına yakmış.

